Provincie Zeeland
Abdij 6 4331 BK Middelburg
Postbus 6001 4330 LA Middelburg
+31 118 631011
IBAN NL08 BNGH 0285010557

Gedeputeerde Staten

Provinciale Staten
T.a.v. de voorzitter

onderwerp	kenmerk	behandeld door	verzonden
Ingediende suggesties voor het compensatietraject Marinierskazerne	20015576	J. Poortvliet +31 6 25726570	

Middelburg, 14 mei 2020

Geachte voorzitter,

Hierbij treft u de gebundelde stukken aan van de door uw fracties ingediende suggesties voor het compensatietraject Marinierskazerne. Deze suggesties hebben wij doorgegeven aan de heer Wientjes. De toezegging nr. 39 van gedeputeerde van de Velde is hiermee afgehandeld.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Vooraf ingediende vragen en aandachtspunten m.b.t. Informatiebijeenkomst Marinierskazerne 17 april 2020, gesprek met de heer B. Wientjes

Vragen en aandachtspunten fractie Partij voor Zeeland/dhr. Babijn:

De PARTIJ VOOR ZEELAND (PVZ) geeft de voorkeur aan compensatie d.m.v. een geldbedrag waar Zeeland zelf invulling aan kan geven.

Hierna volgt ons wensenlijstje:

1) Zorg voor extra capaciteit in de gezondheidszorg, want de capaciteit in de gezondheidszorg is niet toereikend voor de hoeveelheid tijdelijke bewoners die hier in en buiten het toeristische seizoen verblijven. Indien hierin niet wordt opgeschaald kan dit het vestigingsklimaat voor zowel inwoners als bedrijven negatief beïnvloeden.
2) De tunnel gratis voor inwoners.
   Een gratis T-tag voor Zeeuwse ingezetenen zou de bereikbaarheid in de provincie ten goede komen. Andere gebruikers blijven tol betalen maar aangezien deze t.o.v. de lokale gebruikers maar incidenteel gebruik maken van de tunnel is dit verdedigbaar. Ook voorkomt dit aanzuigende werking van internationaal (vracht)verkeer.
3) Rijksbijdrage beheer/onderhoud regionale waterkeringen.
   Er komt een fikse opgave aan om de regionale waterkeringen op orde te brengen. Vanwege de nieuwe normering waterveiligheid en de rol van de provincie hierin hebben wij weinig invloed maar wel de kosten.
4) Een treinverbinding tussen Zeeuws-Vlaanderen en België.
   Een verbinding voor personenvervoer met het Belgische spoorwegennet kan de bereikbaarheid en daarmee de economische ontwikkeling in Zeeland een boost geven.
5) Waterstoffabriek naast kerncentrale.
6) Een nucleair (proef)project (thorium reactor of minireactor) hetgeen hoogwaardige werkgelegenheid genereert en de kennisinstellingen binnen de provincie een boost kan geven.
7) Zoetwater.
   Een financiële bijdrage maar zeker ook een welwillender houding (zoet VKZ) kan de beschikbaarheid van zoetwater in heel Zeeland dichterbij brengen. Mogelijkheden zijn aanwezig maar niet behapbaar voor het waterschap alleen.
8) Een vervanging voor de marine kazerne te Vlissingen.
   Vanwege de bouw/onderhoud van defensiematerieel, NATO-troepenverplaatsingen en extra taken vanwege grensbewaking (Brexit) heeft defensie een verblijfs/steunpunt nodig in Zeeland.

Vragen en opmerkingen fractie Koevoets/dhr. Koevoets:

Het belangrijkste punt is nmm vooralsnog kennisname van de redenen waarom de kazerne volgens het kabinet niet naar Vlissingen zou moeten komen en aan de hand daarvan de koers bepalen op de mogelijke nakomingsactie.

Voor de rest heeft PS nmm een forse achterstand in informatie omtrent de laatste ontwikkelingen. Naar aanleiding van de informatie die wij (naar verwachting) van dhr. Wientjes zullen verkrijgen, zal ik nadere vragen wensen te stellen. Dit gaat uiteraard niet op voorhand, aangezien ik de informatie nog niet ken die verstrekt zal worden.

Eveneens ben ik nog in afwachting van de door mij d.d. 9 april jl aan GS gestelde vragen. Antwoorden daarop zouden ook tot aanvullende vragen kunnen leiden, mede aan dhr. Wientjes.

Vragen van fractie 50PLUS/ dhr. Willemse:

Dhr. Wientjes heeft na gesprekken met diverse partijen kenbaar gemaakt dat de compensatie uitkomt op drie thema's
Verduurzaming economie en industrie
Kennis en onderwijs
Bereikbaarheid

50PLUS heeft de volgende vragen:

Economie & Industrie
Wat wordt hier bedoeld met verduurzaming economie en industrie?
50PLUS is van mening dat verduurzaming van de industrie voor rekening moet komen van de industrie (lees bedrijven) zelf en dus geen onderdeel van de compensatiegelden kan zijn. Industrie zijn particuliere ondernemingen en dus verantwoordelijk voor de verduurzaming.
Verduurzaming economie is van andere orde mits in het kader van de Zeeuwse economie waarbij 50PLUS denkt aan faciliteren van bedrijven voor de werkgelegenheid in Zeeland. Graag uitleg en meer informatie.

Waterschap
Waterschap wordt gecompenseerd voor voorbereidingen en aanloopkosten ad 9,0 ton in Euro's
Bij de compensatie wordt geen rekening gehouden gederfde inkomsten gedurende de komende jaren. Het waterschap Scheldestromen zal de extra omslagheffing gebouwd de komende 30 jaar missen. Uitgaand van het huidige tarief zou er een meeropbrengst zijn geweest van 125.000 Euro op jaarbasis. Over een periode van 30 jaar komt dit neer op 3,75 miljoen Euro.
Wordt dit bedrag alsnog opgevoerd als gederfde inkomsten?

Inbreng fractie CDA, mevr. Kool-Blokland, Gesprek Wientjes

Het CDA geeft hierbij zijn inbreng voor de structuurversterking van Zeeland. Dit betreft spoor twee in de compensatie voor het niet komen van de Marinierskazerne naar Vlissingen.
In spoor twee gaat het vooral om compensatie voor de gederfde inkomsten door middel van een structuurversterking van Zeeland.
Dat kan op diverse manieren, maar in ieder geval zal een betekenisvolle versterking van de werkgelegenheid daarvan onderdeel moeten zijn.

Wij richten ons op een aantal sporen die moeten leiden tot strategische ontwikkelingen:
Economie, energie, infrastructuur en onderwijs.

Versterking & verduurzaming van de industrie: Dit komt ook terug in het klimaatakkoord. Het gaat om zeer aanzienlijke bedragen, zodat - als het Rijk daar substantiële bedragen aan toekent - dit een grote impuls van de economie en van de werkgelegenheid met zich meebrengt. Voorbeelden kunnen daarbij zijn een waterstoffabriek, infrastructuur (denk ook aan buizen, netcapaciteit) . Dit zijn voorbeelden van grote projecten waar honderden miljoenen voor nodig zijn en die cruciaal zijn voor de industrie in Zeeland. Zie ook het plan dat SDR heeft geschreven om tot een klimaatneutrale industrie te komen in
2050: https://www.smartdeltaresources.com/sites/all/files/default/ce_delft_3m36_rapport_zonder_bijlagen_def_met_aanv_f.rooijers.pdf.

In het verlengde hiervan zou het goed zijn als Zeeland het kennis- en innovatiecentrum voor de energietransitie zou worden. In het bijzonder kan gedacht worden aan het versterken van het Zeeuwse nucleaire cluster & kenniscentrum Thorium, uiteraard in combinatie met de TU Delft. In dat

kader zou het langer open houden de kerncentrale in Zeeland en het overnemen van de verantwoordelijkheid van het Rijk voor de kerncentrale belangrijk zijn voor Zeeland. Dat is goed voor zowel onze industrie als voor hoogwaardige werkgelegenheid en het realiseren van de beoogde CO2-reductie. Dit is een onderdeel van het rapport Balkenende over de structuurversterking van Zeeland dat nog uitgewerkt dient te worden. Zie het rapport *Zeeland in Stroomversnelling.*

Voor Zeeland is een verbetering van snelle verbindingen met de Randstad en met Vlaanderen essentieel. De relatie tussen woon- en werkgebieden - Zeeland - Brabant - Randstad en Zeeland-Vlaanderen kan helpen in de economische ontwikkeling van regio's waarbij mensen specifiek zoeken naar een goede leefomgeving op een bereikbare afstand van het werk. De visie van OV-bedrijven voor een snelle verbinding met de Randstad dienen dan ook prioriteit te krijgen.
Daarbij gaat het ook om een goede en snelle bereikbaarheid binnen Zeeland zelf. Slimme mobiliteit kan daarbij helpen.
Mogelijk kan daar ook de vervroegde beëindiging van de tol voor de Westerscheldetunnel bij betrokken worden.
Een goede en snelle bereikbaarheid van niet alleen de Randstad maar ook Vlaanderen, via spoor naar Gent , kan tevens een impuls betekenen voor de Industriële ontwikkeling en voor woningbouw in Zeeland.

Extra investeringen in het Zeeuws onderwijs dragen ook bij aan het versterken van het goede woon-, werk- en leefklimaat, aan het versterken van de leefomgeving. Met Campus Zeeland is de provincie op de goede weg en die kan nog verder versterkt worden. Een verdere uitbouw van de universiteit van Zeeland is een belangrijke ontwikkeling. Voor Zeeland De uitdagingen (o.a. minder leerlingen) voor het Zeeuwse PO, VO en MBO voor de komende jaren zijn ook groot en het behouden en verbeteren van het Zeeuws onderwijs is bij uitstek belangrijk voor de structuur van de Zeeuwse economie, het Zeeuwse vestigingsklimaat en het behouden en aantrekken van meer jongeren. Daar kunnen allerlei concrete projecten bij benoemd worden. Ten slotte willen we dit punt nadrukkelijk aandacht vragen voor de verbinding onderwijs en bedrijfsleven - als één van de motoren van economische ontwikkeling.

De beoogde locatie van de marinierskazerne in Vlissingen dient een goede invulling te krijgen. Daarvoor denken wij aan de komst van een rijksdienst naar Zeeland, met een grote werkgelegenheidsfactor.
Mogelijk kan gedacht worden aan de al eerder genoemde plannen van het kabinet om een tweede EBI te bouwen, met een extra beveiligde rechtbank. Mogelijk kan ook gedacht worden aan de komst van een grote Douanedienst. De haven van Vlissingen zou daarvoor een uitstekende plaats zijn. Maar ook de komst van een landelijk datacentrum zou tot de mogelijkheden behoren.

Voor spoor drie, dat betrekking heeft op het herstellen van het imago van Zeeland zouden wij willen aansluiten bij de lijnen die in Zichtbaar Zeeland worden uitgelegd. De middelen die daarin benut worden kunnen verder worden ondersteund, zoals Zeeland Partners. Zeeland zal zelf daarin de beslissingsbevoegdheid voor de inzet van de middelen moeten krijgen. Met Zichtbaar Zeeland is de provincie goed bezig. De provincie heeft veel ambities. Er zijn meer middelen nodig om die te realiseren.
Het CDA heeft eerder al ingebracht dat een onderdeel in het aantrekkelijk maken van het vestigingsklimaat gratis kinderopvang in Zeeland kan zijn. Voor onze provincie kan dat een USP worden. Bovendien is het in Zeeuws Vlaanderen een belangrijk middel om de kinderen ook voor het PO en VO in Zeeland te houden en de weglek naar Vlaanderen tegen te gaan.

Tot slot: Zeeland heeft veel goede ideeën voor structuurversterking. Die zijn nodig, gezien de reeks van door het Rijk weggehaalde overheidsbedrijven in de laatste decennia - meer dan twintig - met een forse aderlating van werkgelegenheid in Zeeland.

In het tijdsbestek van het onderzoek van Wientjes zal niet alles wat genoemd is voor de structuurversterking binnen korte tijd uitvoeringsgereed zijn.
Dat maakt dat Zeeland ook gebaat is bij het vormen van een fonds van waaruit Zeeland zelf kan bijdragen aan structuurversterkende initiatieven.
Dat fonds kan dan ook ingezet worden om bedrijven en bijvoorbeeld De zeer belangrijke recreatiesector te verduurzamen, kwaliteitsimpulsen te geven en beter in staat te stellen tot een duurzame en stevige werkgelegenheid in Zeeland te komen.

Als laatste. We verkeren nu in bijzondere tijden.
We denken na over een lange termijn waarin we mooie lange termijn plannen maken, terwijl de Zeeuwse economie - in het slechtste scenario - nog blijvend last heeft van de grote klappen die de bedrijven nu oplopen. We denken dan heel specifiek aan de horeca en recreatiesector. We moeten nadenken over verduurzaming en kwaliteitsverbetering, maar we moeten eerst wel zorgen dat de sector deze coronatijd overleeft.

Vragen van fractie Pro Zeeland/ dhr. Brunke

- Wat is een ruimhartige en volwaardige compensatie voor Zeeland in uw visie?
- Wat is een ruimhartige en volwaardige compensatie concreet voor de gemeente Vlissingen behalve een zak met geld?
- Naast de 3 hoofdthema's van spoor-2 heeft de heer Wientjes ook verzocht om externe adviezen, welke adviezen zijn er nog meer ingewonnen, kunt u dit toelichten?
- Veel energie en geld is verloren gegaan in de Zeeland-promotie (wonen en werken), is de heer Wientjes het eens dat dit eigenlijk de Provincie Zeeland en in het bijzonder de gemeente Vlissingen enorm financiële schade heeft toegebracht voor nu en de toekomst? Wat kunnen wij afgezien van een financiële vergoeding concreet nog meer verwachten om dit te herstellen? Een zorgvuldig positief opgebouwd imago herstellen vereist meer dan b.v. een rijksdienst in Zeeland te vestigen, graag uw visie hierover.

Vragen van fractie Groen Links/dhr. Temmink:

1) Heeft u via GS vernomen van de unaniem aangenomen Statenmotie van 4 maart jl. waarin o.a. gevraagd is om aan het begin van uw traject ruimte te bieden aan de inbreng van ideeën van de volksvertegenwoordigers? Wij nemen aan van wel. Zo ja, kunt u uitleggen waarom er dan niet eerder een gelegenheid gevonden is om echt met u te overleggen?

2) Heeft u bij aanvang van uw opdracht kennis genomen van de ongekende, eensgezinde woede, onvrede etc. over de handelswijze van het kabinet en de daaruit voorvloeiende voorgenomen kabinetsbesluiten? Een van uw taken is het herstellen van dat vertrouwen. Hoe denkt u dat te verwezenlijken met specifiek de volksvertegenwoordigers hier?

3) U gaat vrijdag a.s. in op de stand van zaken m.b.t. het proces. Kunt u daarbij aangeven of wij in Vlissingen en Zeeland ook concrete voorstellen vanuit het Rijk kunnen verwachten over nieuwe rijksprojecten die structureel gaan bijdragen aan forse werkgelegenheid en dito versterkingen? Of gaat het kabinet later in op wat u aanreikt vanuit Zeeland?

4) Ervaart u tot op heden belemmeringen bij uw verkenningen bij de verschillende stakeholders? En zo ja, hebben die gevolgen voor het proces?

5) Kunt u aangeven op welke wijze de imagoschade in beeld wordt gebracht en hoe daar mee omgegaan wordt?

6) Kan elke partij a.s. vrijdag nu in grote lijnen haar ideeën inbrengen – GroenLinks gaat daar eigenlijk bij het moment dat er aanvullend gereageerd kan worden op uw eerste beantwoording van deze vragen – of komt daar nog een speciaal vervolg moment voor? En op welke manier kunnen ideeën in wat gedetailleerdere vorm worden aangeleverd? Uit het programma blijkt dat u ingaat op het vervolg. Ook wat u met deze ideeën doet?

7) Tot slot: over de wijze van rapporteren. Volgt er nog een tussenrapportage richting PS, o.a. a.g.v. deze bijeenkomst. En is dhr. Wientjes van mening, gezien de coronacrisis, dat het eindresultaat van zijn werk nog steeds eind mei 2020 gepresenteerd wordt aan o.a. GS/PS?

Vragen fractie SGP/dhr. Van Burg

- Welke concrete input heeft dhr. Wientjes tot nu toe ontvangen van het dagelijks bestuur van de drie contractpartners (prov Zeeland, Waterschap Scheldestromen, gemeente Vlissingen) inzake de compensatie voor de gemiste sociaal-economische structuurversterking in geval de marinierskazerne niet naar Zeeland komt?

- En van de volksvertegenwoordigende organen van deze 3 contractpartners (en dan met name Waterschap en gem. Vlissingen, aangezien 17-4 het eerste moment is dat met PS van Zeeland wordt gesproken)?

- Met welke andere partijen is reeds of wordt nog gesproken door dhr. Wientjes t.b.v. het opstellen van het compensatie voorstel voor het geval de marinierskazerne niet naar Zeeland komt?

- Hoe weegt dhr. Wientjes de input van partijen die geen democratisch gekozen volksvertegenwoordiging hebben?

- Particulieren en bedrijven die ook schade hebben in geval de marinierskazerne niet naar Zeeland komt, hoe gaat u daarmee om? Te denken valt aan verplaatste bedrijven, North Sea Ports (ivm gemiste haveninkomsten) etc. ?

- In hoeverre sluit de reeds verkregen input aan bij bijvoorbeeld de Zeeuwse toekomstvisie ‘ Zeeland 2040 ‘?

- Als de marinierskazerne niet naar Zeeland komt, loopt Zeeland veel werkgelegenheid mis (ca 1800 banen) en daarmee ook de daarmee samenhangende economische structuurversterking (mensen gaan ergens wonen / overnacht, kinderen gaan naar school, kopen bij het mkb, etc. Etc.)
Dit kan uiteraard gecompenseerd worden met andere werkgelegenheid, van bijvoorbeeld andere overheidsdiensten. Wij denken dan niet aan het verhuizen van een overheidsdienst, maar aan geheel nieuwvestiging. Zoals bijvoorbeeld:

Een Extra Beveiligde Inrichting inclusief een Extra Beveiligde Rechtbank (voor zover ons bekend wordt er in NL gezocht naar een locatie voor zo’n unieke combinatie (dus combi van Vught en Scheveningen). E.e.a. zoals door SGP Statenfractie als suggestie is aangedragen in de laatste PS vergadering over de marinierskazerne.

Een uitbreiding van de Douane kazerne. A.g.v. de Brexit zal bij de Douane ook extra geïnvesteerd moeten worden.
Nieuwvestiging van Rijksdiensten volgens uit het rapport van Neuf associaties waarbij gesproken wordt over concentratie van Rijksdiensten in de provincie hoofdsteden. Zie https://neuf-associates.nl/rijkswaterstaat-projectmanagement-huisvesting-rijksdiensten.

- Kunt u aangeven In hoeverre u al bezig bent met bovenstaande concrete plannen of andere plannen van die strekking?

Met bovengenoemde concrete zaken zal lang niet alles gecompenseerd kunnen worden wat de marinierskazerne aan social economische structuurversterking zou brengen.

- Andere onderdelen moeten ons inziens aansluiten bij Zeeland 2040, en daarvan de thema's Delta Zeeland en Voedselrijk Zeeland. Dat betekend kennis op hoog niveau over typische Zeeuwse sectoren op het gebied van Waterveiligheid, Waterkwaliteit, Ecologie, Voedsel en Energie.
Uitbreiding van de academische opleidingen in Zeeland op bovengenoemde thema's zou ons inziens een goede ontwikkeling zijn. Heeft u hier ook voorstellen voor? Dus universitaire opleidingen in die richting? Maar ook MBO opleidingen?

- Dit zou ook gekoppeld kunnen worden aan de reeds aanwezig nucleaire kennis qua opwekking en langdurige opslag, uniek in Nederland. Dit kan uitgebreid worden met hoogwaardige kennis voor thorium. Wordt hier ook aan gedacht? Het zal ergens in NL moeten gaan gebeuren, waarom dan niet hier waar al veel kennis is?

- Verder zijn snelle en goede verbindingen essentieel in een uitgestrekt, relatief dunbevolkte regio. Meer snelle verbindingen met de Randstad zijn essentieel voor het vestigingsklimaat. Zit dit in uw plannen?

- En innovatieve verbindingen - slim openbaar vervoer - binnen Zeeland kan de leefbaarheid bevorderen. Dat vergt veel ontwikkelingsgeld en investeringen. Is dit onderdeel van de plannen?

- Als laatste concrete vraag: niet alles zal nu concreet gemaakt kunnen worden m.b.t. sociaal-economische structuurversterking. Een deel zou ook gezocht kunnen worden in een groot fonds waarmee dat komende paar jaar dan plannen uit gefinancierd worden die nu nog niet zover zijn. Is dit onderdeel van uw plannen.

- En tot welk totaalpakket aan geldelijke waarde komt u dan als sociaal-economische compensatie?

M.b.t. imagoschade (vestigingsklimaat) zijn wij benieuwd hoe u de kwantificering hiervan vormt geeft. Graag horen wij hierop een toelichting.

Als laatste enkele procesvragen:
- Hoe gaat u de input vanuit Provinciale Staten wegen?
- En hoe ziet u het tijdspad verder voor u en waarin zitten hier nog consultatiemomenten van Provinciale Staten?

Graag per fractie en per vraag antwoorden.

Vragen en aandachtspunten fractie PvdA/mevr. Van der Vliet-Hart

Apart zijn ingediend een **compensatievoorstel en een persbericht (2 bijlagen).**
Daarbij de volgende vragen:

Wij stellen het op prijs wanneer deze vragen niet alleen mondeling worden beantwoord, maar ook schriftelijk.

Vragen

1. U zit midden in het proces. Wat is, in steekwoorden, uw ervaring tot nu toe?
2. In de tussentijdse rapportage van Gedeputeerde Staten lezen we een compensatie accent op verduurzaming economie/industrie, kennis/onderwijs en bereikbaarheid. Ziet u als adviseur in deze volgorde een prioritering of is naar uw mening sprake van een willekeurige volgorde? Graag een korte toelichting.
3. In uw opdracht staat dat de betrokken autonome bestuursorganen een besluit nemen op het compensatievoorstel. Kunt u toelichten hoe dit besluitvormingstraject er volgens u uit gaat zien?
4. U ontvangt tijdens dit proces ongetwijfeld een lange verlanglijst van concrete en minder concrete compensatievoorstellen. In uw definitieve voorstel zal sprake zijn van een prioritering. Kunt u inzage geven in de wijze waarop u aan al deze wensen en ideeën een waarde gaat toekennen? Met andere woorden: hoe verloopt de afweging van het wel of niet opnemen van een wens, voorstel of idee in het definitieve compensatievoorstel?
5. Gesproken is over ruimhartige compensatie. Over compensatie die gelijke effecten heeft voor Zeeland overeenkomstig de komst van de marinierskazerne. Welke basis gebruikt u voor het bepalen van deze omvang? Graag een toelichting.
6. Wij gaan er van uit dat in het definitieve voorstel investeringen c.q. budgetten gekoppeld zijn aan de concrete voorstellen. Is onze veronderstelling juist?
7. Aanvullend op vraag 6. Wij schatten in dat het compensatievoorstel betrekking heeft op verschillende ministeries. Betekent instemming van het Rijk met het definitieve compensatievoorstel automatisch dat de (investerings)budgetten vanuit de verschillende ministeries geregeld en direct beschikbaar zijn?
8. Natuurlijk zijn ook wij benieuwd naar de stand van zaken van het huidige traject en het traject dat nog moet komen. Kunt u daar inzage in geven?

Schriftelijke vragen fractie CU/dhr. Verburg

1. Er is gerekend met 30 jaar bij het missen van leges en ozb door gemeente Vlissingen. Is er met een zelfde termijn gerekend om de hoogte van de compensatie voor het annuleren van markaz voor Zeeland te bepalen, dus 30 jaar * 28M€ inkomstenderving per jaar?
2. Wordt er op die manier ook aan pakketmaatregelen gerekend om te komen tot een gelijkwaardig pakket?

Er worden drie belangrijke compensatiesporen genoemd: bereikbaarheid, onderwijs & kennis en economie, industrie & duurzaamheid.

3. Wordt qua bereikbaarheid vooral gekeken naar de verbindingen met buiten Zeeland of wordt hierbij ook gedacht aan Zanddijk, Deltaweg en WST? Wordt er met name gedacht aan infrastructuur (spoor, asfalt) of zou dit ook extra snelbusdiensten of spitstreinen voor een aantal jaren kunnen inhouden?

4. Bij duurzaamheid kan worden gedacht aan buizeninfrastructuur voor bijvoorbeeld groene waterstof. Is op dat onderwerp al iets te melden en hoe kijkt de heer Wientjes hier tegenaan als middel om de bestaande industrie met daarbij behorende werkgelegenheid te verankeren?
5. Vergrijzing en ontgroening zijn ook belangrijke ontwikkelingen. Wat zijn de specifieke ideeën die erop zijn gericht om jongeren aan Zeeland te binden en ziet de heer Wientjes ook kansen om juist ouderen te bedienen (bijv. 'Florida' van NL)?
6. Een landelijke overheidsorganisatie of kenniscentrum zou kunnen landen in Zeeland. Zijn er gesprekken geweest of gaande met ministeries hierover, bv. met J&V over een op te richten cybersecurity kenniscentrum of een extra gevangenis?
7. Met de punten die Wientjes aandraagt en waaruit de compensatie voor het niet doorgaan van de Markaz wordt samengesteld lijkt het de goede kant op te gaan. Wel is nog af te wachten hoe deze onderwerpen verder ingevuld worden. Hoe gaat het vervolgtraject er vooral aan de Haagse kant uitzien?
8. Hoe worden eenmaal gemaakte afspraken gezekerd, zodat niet opnieuw voortschrijdend inzicht roet in het eten gooit voor Zeeland?
9. Verwacht moet worden dat, nadat de door Corona getroffen economie weer op gang komt, de overheid in de spaarstand schiet. Immers de inkomsten gaan drastisch omlaag, uitgaven aan steun en sociale zekerheid schieten omhoog. Er zal drastisch moeten worden bezuinigd. Welke invloed gaat dat hebben op de ruimhartigheid van de compensatie voor Zeeland?

Schriftelijke vragen fractie SP/mevr. Van Unen:

1) Zeeland moet met 1 mond spreken. Toch haalt u bij verschillende belangengroeperingen input op. Hoe gaat dit toch een homogeen verhaal worden?

2) Hoe betrekken we de inwoners van Zeeland, in deze bijzondere tijden, bij het hele proces. Hoe zorgen we ervoor dat als u werk klaar is, alle Zeeuwen zich erin kunnen herkennen en er ook blij mee zijn.

3) Zijn er dit moment al onderwerpen die door iedereen worden genoemd?

Inbreng fractie VVD/dhr. Bierens

De inbreng vanuit de VVD-fractie voor het versterken van de sociaal-economische structuur in Zeeland en Vlissingen richt zich op werkgelegenheid en leefbaarheid (spoor 2) en het vestigingsklimaat (spoor 3).

Het effect van de compensatiemaatregelen zou tenminste vergelijkbaar moeten zijn met het effect dat vestiging van de marinierskazerne zou hebben gehad.
Verder hecht de VVD-fractie er aan op te merken dat behalve redelijkheid en billijkheid ook ruimhartigheid onderdeel van het pakket moet zijn (conform de opdracht). De voorgeschiedenis geeft daar alleszins aanleiding toe.

Daartoe draagt de VVD-Statenfractie **voor spoor 2** de volgende maatregelen/projecten aan op het gebied van:

*** Verduurzaming economie/industrie in combinatie met energietransitie:**
met aandacht voor goede basisinfrastructuur (zoals aanleg 380 KV Zeeuws Vlaanderen en buisleidingen) én voor nieuwe ontwikkelingen, zoals waterstof en uitbouw cluster Borssele met onderzoekscentrum, ontwikkeling toriumcentrale en met verlenging levensduur bestaande

kerncentrale en overdracht aan Rijk ter overbrugging van de transitieperiode (en/of bouw nieuwe kerncentrale)

*** Woningmarkt:**
Herstructurering en verduurzaming van de bestaande woningvoorraad

*** Kennis/onderwijs**:
Versterking van de onderwijsstructuur, gericht op de Zeeuwse arbeidsmarkt en de behoeften in de Nederlandse onderwijsmarkt

* **Invulling van het MarKaz-terrein in Vlissingen met één of meerdere Rijksdiensten met omvangrijke werkgelegenheid**

*** Inzet op snelle verbindingen met de Randstad, via het spoor, de autoweg en de digitale weg.**

<u>Voor spoor 3</u> (versterken vestigingsklimaat) draagt de VVD-fractie het volgende aan:

Het Rijk kan vertrouwen opbouwen/versterken door facilitering binnen lopende dossiers als: zandsuppletie langs de Zeeuwse kust voor recreatie/toerisme, bouw nieuwe onderzeeboten bij Damen Vlissingen en realisatie nieuwe (goederen)spoorlijnen Terneuzen-Gent en de VeZa (verbinding Zeeland-Antwerpen). Daarnaast kan versterking van de cultuursector ook onderdeel zijn van de compensatie binnen spoor 3.

Vragen:

* Kan van uw advies ook onderdeel uitmaken een bedrag in contanten dat op termijn wordt ingezet voor projecten/maatregelen die de sociaal-economische structuur versterken ?

* Tot welke datum kunnen eventueel nog andere projecten/ideeën worden aangedragen ?

<u>Inbreng fractie FVD/dhr. Bos:</u>
(ook een apart document geplaatst):

In de brief van GS van 8 april lezen wij "De heer Wientjes voert op dit moment oriënterende gesprekken met organisaties in Zeeland. Hij spreekt hierbij alle relevante sectoren."

1. Hoe moeten wij deze oriënterende gespreken van de gezant duiden?

2. Met welke partijen en welke sectoren worden deze gesprekken gevoerd?

3. Wie heeft de relevantie van die sectoren vastgesteld?

4. In dezelfde brief lezen wij dat deze oriënterende gesprekken begin april zullen zijn afgerond. Toch lezen wij niets in de brief d.d. 8 april van GS over de uitkomsten van deze gesprekken van de gezant. Waarom kan deze informatie niet gedeeld worden met PS?

5. De brief vervolgt: "*De heer Wientjes heeft aangegeven met een voorstel voor compensatiemaatregelen naar zijn opdrachtgevers te willen komen."* Wie zijn aan te merken als de opdrachtgevers van de heer Wientjes?

6. Kan Zeeland spoor 2 gewoon niet gewoon beter afdoen door de Westerscheldetunnel (WST) over te dragen aan het Rijk onder de voorwaarde dat de WST dan gelijk tolvrij wordt? Of vindt u het geen pas geven dat inwoners en het bedrijfsleven van de provincie Zeeland op deze wijze gebaat zijn omdat er andere troetels zijn die eerder in aanmerking komen voor gratis geld? Uiteraard is WST tolvrij geen echte compensatie. De WST moet gewoon tolvrij zijn. Punt. Het Rijk moet dit nu maar eens gewoon doen uit goed fatsoen. Dus zou dit punt eigenlijk niet op het spoor ‘goedmaken’ gezet moeten worden?

7. Heeft Gezant Wientjes kennis genomen van het visiedocument 'Voor meer mensen in Zeeland' van de FVD-fractie? En zo ja, welke elementen daaruit acht hij bruikbaar voor zijn compensatievoorstel?

Statenfractie Provincie Zeeland
Partij van de Arbeid

Persbericht ter attentie van de redactie:

Compensatie marinierskazerne

De Zeeuwse PvdA, dus alle gemeenteraadsfracties, de Statenfractie en de waterschapsfractie Scheldestromen, hebben gezamenlijk het compensatievoorstel in de bijlage opgesteld.

Woord vooraf

Landelijk is het voorgenomen besluit genomen dat de marinierskazerne niet naar Vlissingen komt. Het definitieve besluit valt wanneer de compensatie voor Zeeland is geregeld. In een eerder stadium heeft de Zeeuwse PvdA hierover een gezamenlijk statement uitgebracht.[1] Daarin is aangeslagen, maar met realisme concludeerd dat de kaarten klaarblijkelijk zijn geschud.

In de afgelopen tijd hebben wij onze aandacht gericht op het proces. We zijn niet of nauwelijks allerlei compensatiewensen gaan noemen. Die verleiding hebben we weerstaan. Tot nu. Nu gaan we onze wensen en ideeën met betrekking tot compensatie openbaar delen. Een sterk PvdA-geluid gebaseerd op samenwerking en onderling commitment.

Dit compensatievoorstel staat los van de compensatie van de werkelijk gemaakte kosten en gederfde inkomsten. Hierover is recent een overzicht opgesteld. Een optelsom van de betrokken Zeeuwse overheden laat een bedrag zien van ruim € 53 miljoen.

Dit voorstel richt zich op compensatie van de structurele economische en sociale effecten en de imagoschade. Deze algemene begrippen maken wij als volgt concreet:

- Nieuwe werkgelegenheid.
- Zeeland op de Kaart (nationaal, internationaal, wereldwijd).
- Vergroten van de leefbaarheid.

Dat bereiken we door in te zetten op twee hoofdthema's:
kennis en verbind(ing)en

Kennis

"Een goede onderwijs- en onderzoekstructuur is de basis voor een wervend vestigingsklimaat", staat in het rapport Zeeland 2040. Daar kunnen wij ons volledig in vinden. Onderwijs trekt nieuwe (jonge) mensen. Dat geeft beweging, nieuwe energie. Daarbij willen we niet alleen extra investeren in basisonderwijs en het hoger beroepsonderwijs maar zeker ook in het **middelbaar beroepsonderwijs**. Daarbinnen vragen **spreiding van onderwijs** en **relaties met het bedrijfsleven (stages, doorstromen naar werk)** en **keuzerichtingen** (zorg en techniek) extra aandacht.

Zeeland leent zich bij uitstek voor **uitbreiding van specifieke kennis, onderzoek en experimenten als het gaat om waterveiligheid, aquacultuur, klimaat en energie.** Daar liggen kansen om **Zeeland op de kaart te zetten, niet alleen nationaal en internationaal, zelfs wereldwijd. Een dependance van een bestaande universiteit** is zeker een optie. Dit levert niet alleen aanvullende werkgelegenheid op maar zorgt ook voor een sterker bedrijfsleven.

Naast de huisvesten van een rijksdienst zien wij ook kansen in de bouw van een datacenter (data-registratie en data-analyse).[2] Nieuwe werkgelegenheid met niet alleen economische effecten maar ook sociale effecten (wonen, leefbaarheid).

---

1 https://zeeland.pvda.nl/nieuws/marinierskazerne-2/

2 In de omgeving van een datacenter vestigen zich nieuwe bedrijven. Zeeland opnemen in de ruimte strategie van de rijksoverheid voor datacenters tot 2030.

Statenfractie Provincie Zeeland
Partij van de Arbeid

Verbind(ing)en

“Een schaalsprong in het verkeers- en vervoerssysteem is nodig om goed verbonden te blijven met de omgeving.”[3] **Makkelijk en snel verplaatsen binnen, van en naar Zeeland.** Zeeland om te werken wanneer je buiten de provincie woont. Of juist andersom, wonen in Zeeland maar werken in de Randstad, Brabant of België. Eenvoudig, snel en betaalbaar verplaatsen is dan een vereiste.

Als PvdA kiezen we niet voor de aanleg van extra wegen of verbreding van bestaande. We kiezen voor **investeringen in snelle treinverbindingen en een goede aansluiting op andere vervoerssystemen.** Voor diegene die aangewezen zijn op vervoer per auto dient het gebruik van alle wegen in Zeeland gratis te zijn. Dat pleit voor een **tolvrije Westerscheldetunnel**.

Verbindingen staan voor ons niet alleen voor het fysiek verplaatsen van A naar B. Het gaat ons ook over **onderlinge relaties. Verbindingen tussen mensen, organisaties, overheden, bedrijven. Binnen Zeeland maar zeker ook daar buiten.** Verder kijken dan alleen de provinciegrenzen. Denk groot en geef vertrouwen; een prima basis voor niet alleen creëren maar ook grijpen van kansen.

Binnen ‘verbindingen’ vragen wij extra aandacht aan **cultuur**. “Cultuur draagt in belangrijke mate bij aan het vestigingsklimaat, de economische bestedingen, de toeristische aantrekkingskracht en de leefbaarheid van Zeeland.”[4] Concreet: investeren in behoud van ons cultureel erfgoed en faciliteiten voor (jonge) makers.

Tot slot

- De Zeeuwse PvdA beseft dat het ambitieniveau hoog ligt. Dat mag ook. We hebben het over een ruimhartige compensatie.
- De kansen en uitdagingen binnen Zeeland verschillen per regio of zelfs per gemeente. Bij de besluitvorming over compensatie is het goed deze verschillen in beeld te hebben.
- Het betreft compensatie voor Zeeland als geheel met een accent op Vlissingen.

De PvdA-voorstellen zijn beeldend verwoord. Compensatie volgens de PvdA in één oogopslag.

PvdA fracties Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere, Vlissingen, Zeeland en Scheldestromen.

---------- Onderstaande is niet voor publicatie ----------

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Statenfractievoorzitter Corina van der Vliet. Haar contactgegevens zijn:
E: cj.vander.vliet-hart@zeeland.nl
T: 06 - 55 12 66 23

3 Uit rapport Zeeland 2040.
4 Uit rapport Zeeland in Stroomversnelling 2016.

Compensatievoorstel Marinierskazerne

Naar aanleiding van voorgenomen besluit dat marinierskazerne niet naar Zeeland komt.

MBO
Onderwijs ↔ bedrijfsleven
(spreiding, stages, doorstroom naar werk)

Versterken bedrijfsleven
Nieuwe banen

Zeeland als hét kenniscentrum voor Delta Technologie en Aquacultuur

Tolvrije tunnel

Snelle trein Randstad Brabant België (vanuit Zeeuws-Vlaanderen)

Behouden cultureel erfgoed & kansen (jonge) kunstenaars

KENNIS en VERBIND(ING)EN

"Goede onderwijs- en onderzoekstructuur is de basis voor een wervend vestigingsklimaat." *)

(jonge) mensen in Zeeland - binnen, van en naar Zeeland en tussen mensen

"Goede verbindingen. Schaalsprong in het verkeer- en vervoers-systeem is nodig om goed verbonden te blijven met de omgeving" *)

Werkgelegenheid - Zeeland op de kaart - Leefbaarheid

*) Uit rapport Zeeland 2040.

PvdA

Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere, Vlissingen, Zeeland, Waterschap.

April 2020

20015767

Statenfractie Provincie Zeeland
Partij van de Arbeid

Toelichting van de Zeeuwse PvdA op haar compensatievoorstel voor de marinierskazerne

De Zeeuwse PvdA, dus alle gemeenteraadsfracties, de Statenfractie en de waterschapsfractie Scheldestromen, hebben gezamenlijk het compensatievoorstel in de bijlage opgesteld.

Woord vooraf

Landelijk is het voorgenomen besluit genomen dat de marinierskazerne niet naar Vlissingen komt. Het definitieve besluit valt wanneer de compensatie voor Zeeland is geregeld. In een eerder stadium heeft de Zeeuwse PvdA hierover een gezamenlijk statement uitgebracht.[1] Daarin is aangeslagen, maar met realisme concludeerd dat de kaarten klaarblijkelijk zijn geschud.

In de afgelopen tijd hebben wij onze aandacht gericht op het proces. We zijn niet of nauwelijks allerlei compensatiewensen gaan noemen. Die verleiding hebben we weerstaan. Tot nu. Nu gaan we onze wensen en ideeën met betrekking tot compensatie openbaar delen. Een sterk PvdA-geluid gebaseerd op samenwerking en onderling commitment.

Dit compensatievoorstel staat los van de compensatie van de werkelijk gemaakte kosten en gederfde inkomsten. Hierover is recent een overzicht opgesteld. Een optelsom van de betrokken Zeeuwse overheden laat een bedrag zien van ruim € 53 miljoen.

Dit voorstel richt zich op compensatie van de structurele economische en sociale effecten en de imagoschade. Deze algemene begrippen maken wij als volgt concreet:

- Nieuwe werkgelegenheid.
- Zeeland op de Kaart (nationaal, internationaal, wereldwijd).
- Vergroten van de leefbaarheid.

Dat bereiken we door in te zetten op twee hoofdthema's:
kennis en verbind(ing)en

Kennis

"Een goede onderwijs- en onderzoekstructuur is de basis voor een wervend vestigingsklimaat", staat in het rapport Zeeland 2040. Daar kunnen wij ons volledig in vinden. Onderwijs trekt nieuwe (jonge) mensen. Dat geeft beweging, nieuwe energie. Daarbij willen we niet alleen extra investeren in basisonderwijs en het hoger beroepsonderwijs maar zeker ook in het **middelbaar beroepsonderwijs**. Daarbinnen vragen **spreiding van onderwijs** en **relaties met het bedrijfsleven (stages, doorstromen naar werk)** en **keuzerichtingen** (zorg en techniek) extra aandacht.

Zeeland leent zich bij uitstek voor **uitbreiding van specifieke kennis, onderzoek en experimenten als het gaat om waterveiligheid, aquacultuur, klimaat en energie.** Daar liggen kansen om **Zeeland op de kaart te zetten, niet alleen nationaal en internationaal, zelfs wereldwijd. Een dependance van een bestaande universiteit** is zeker een optie. Dit levert niet alleen aanvullende werkgelegenheid op maar zorgt ook voor een sterker bedrijfsleven.

Naast de huisvesten van een rijksdienst zien wij ook kansen in de bouw van een datacenter (data-registratie en data-analyse).[2] Nieuwe werkgelegenheid met niet alleen economische effecten maar ook sociale effecten (wonen, leefbaarheid).

---

1 https://zeeland.pvda.nl/nieuws/marinierskazerne-2/

2 In de omgeving van een datacenter vestigen zich nieuwe bedrijven. Zeeland opnemen in de ruimte strategie van de rijksoverheid voor datacenters tot 2030.

Statenfractie Provincie Zeeland
Partij van de Arbeid

Verbind(ing)en

“Een schaalsprong in het verkeers- en vervoerssysteem is nodig om goed verbonden te blijven met de omgeving.”[3] **Makkelijk en snel verplaatsen binnen, van en naar Zeeland.** Zeeland om te werken wanneer je buiten de provincie woont. Of juist andersom, wonen in Zeeland maar werken in de Randstad, Brabant of België. Eenvoudig, snel en betaalbaar verplaatsen is dan een vereiste.

Als PvdA kiezen we niet voor de aanleg van extra wegen of verbreding van bestaande. We kiezen voor **investeringen in snelle treinverbindingen en een goede aansluiting op andere vervoerssystemen.** Voor diegene die aangewezen zijn op vervoer per auto dient het gebruik van alle wegen in Zeeland gratis te zijn. Dat pleit voor een **tolvrije Westerscheldetunnel**.

Verbindingen staan voor ons niet alleen voor het fysiek verplaatsen van A naar B. Het gaat ons ook over **onderlinge relaties. Verbindingen tussen mensen, organisaties, overheden, bedrijven. Binnen Zeeland maar zeker ook daar buiten.** Verder kijken dan alleen de provinciegrenzen. Denk groot en geef vertrouwen; een prima basis voor niet alleen creëren maar ook grijpen van kansen.

Binnen ‘verbindingen’ vragen wij extra aandacht aan **cultuur**. “Cultuur draagt in belangrijke mate bij aan het vestigingsklimaat, de economische bestedingen, de toeristische aantrekkingskracht en de leefbaarheid van Zeeland.”[4] Concreet: investeren in behoud van ons cultureel erfgoed en faciliteiten voor (jonge) makers.

Tot slot

- De Zeeuwse PvdA beseft dat het ambitieniveau hoog ligt. Dat mag ook. We hebben het over een ruimhartige compensatie.
- De kansen en uitdagingen binnen Zeeland verschillen per regio of zelfs per gemeente. Bij de besluitvorming over compensatie is het goed deze verschillen in beeld te hebben.
- Het betreft compensatie voor Zeeland als geheel met een accent op Vlissingen.

De PvdA-voorstellen zijn beeldend verwoord. Compensatie volgens de PvdA in één oogopslag.

PvdA fracties Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere, Vlissingen, Zeeland en Scheldestromen.

3 Uit rapport Zeeland 2040.
4 Uit rapport Zeeland in Stroomversnelling 2016.

De heer B. Wientjes
p.a. Provinciale Staten
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Vlissingen, 16 april 2020

Geachte heer Wientjes,

Vanwege het voorgenomen kabinetsbesluit om de marinierskazerne niet naar Vlissingen te verhuizen, wordt aan ons gevraagd met ideeën te komen voor compensatie. Met dit statement willen wij als SP Zeeland, een eenduidig verhaal schrijven en onze bijdrage leveren aan het uitgangspunt dat wij als Zeeland samen moeten optrekken richting het kabinet. Hieronder vind je wat onze gedachten zijn voor compensatie en hoe wij in de toekomst betrokken willen blijven. Verwacht geen lijst met tot in detail uitgewerkte plannen, het zijn ideeën die een bijdrage kunnen leveren aan het welzijn van Zeeland en de Zeeuwen.

Wij onderschrijven als SP nadrukkelijk dat Zeeland ruimhartig gecompenseerd moet worden. Als gevolg van het politieke besluit uit 2012 om de marinierskazerne naar Vlissingen te verhuizen, zijn er vanuit de Rijksoverheid banen uit Zeeland wegbezuinigd met als argument dat de marinierskazerne deze naderhand zal compenseren. Bovendien is door het onzorgvuldig handelen van het kabinet de schade voor Zeeland alleen maar vergroot en ook deze zal gecompenseerd moeten worden. Als laatste vinden wij dat het dossier marinierskazerne het keerpunt moet zijn, waarop het landsbestuur niet langer uitsluitend investeert in de Randstad, maar ook in de regio's.

Om structuur en houvast te creëren in onze uitgangspunten, sluiten we aan bij de drie sporen waarover eerder gecommuniceerd is. Directe financiële compensatie, de structuurversterking en imagoschade. Daarnaast hebben wij een aantal voetnoten geplaatst, waarvan wij denken dat deze ook door het Rijk opgelost dienen te worden, maar buiten het traject van compensatie vallen.

Als laatste vinden wij dat de compensatie voor de marinierskazerne de gehele Zeeuwse bevolking aangaat. Vanwege de planning en de maatregelen rond de corona-crisis komt de betrokkenheid van de bevolking bij de totstandkoming van het pakket nu niet goed tot uiting. Wij ondersteunen als SP de snelheid die nodig is, maar vinden dat er op een later moment nog de ruimte moet komen voor de Zeeuwen om hun wensen en bedenken kenbaar te maken.

Directe financiële compensatie:

- Door de Provincie Zeeland, het waterschap Scheldestromen en de gemeente Vlissingen zijn kosten voor het verkrijgen van de terreinen, het aanleggen van infrastructuur en bouwrijp maken, gemaakt. Het spreekt voor zich dat deze kosten ruimhartig vergoed worden;
- Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor ambtelijke ondersteuning e.d., deze dient ook gecompenseerd te worden;
- De gederfde inkomsten, die in de meerjarige begroting zijn opgenomen zoals leges, ozb, etc. dienen ook gecompenseerd te worden.

De structuurversterking:
Met de komst van de mariniers naar Vlissingen, werd naast een nieuwe werkplek voor de ruim 2000 mariniers, een structuurversterking van de regio beoogd. De komst van deze mariniers zou niet alleen voor tijdelijke en structurele werkgelegenheid zorgen. Maar zou ook de mogelijke verhuizing van ruim 2000 gezinnen naar Zeeland betekenen. Het op termijn creëren van ruim 2000 (semi-)overheidsbanen in Zeeland met bijbehorende instroom van nieuwe Zeeuwen, is wat voor ons de

belangrijkste bijdrage had moeten zijn van de marinierskazerne en is wat ook gecompenseerd moet worden;

- De komst van een volwaardige (technische) universiteit in Vlissingen (bijvoorbeeld gespecialiseerde in zilte landbouw-, visserij-, off-shore gerelateerde opleidingen). Dit geeft een stimulans voor jongeren om te blijven en te komen en er worden ook mogelijkheden voor innovatieve bedrijven geschapen;
- Een structurele injectie in het andere onderwijs, zodat zij zich met les geven bezig kunnen houden i.p.v. met overleven, zeker gezien de nieuwe bezuiniging (https://www.pzc.nl/zeeuws-nieuws/zeeuwse-scholen-vrezen-ontslagen-door-bezuinigingen-dit-is-de-zoveelste-klap~a2373610/);
- Een volwaardig ziekenhuis met een Spoed Eisende Hulp in Vlissingen, naast die in Goes en Terneuzen met ook een Spoed Eisende Hulp in Hulst en Oostburg (de aanrijdtijden vormen in Zeeland een reëel risico, zeker met het aantal toeristen en arbeidsmigranten);
- Een landelijk kantoor van Rijksdiensten in Vlissingen gevestigd kunnen worden, bijvoorbeeld de Douane, Rijkswaterstaat of Marechausse;

De imagoschade:
Door het onzorgvuldig en onprofessioneel handelen van het kabinet, heeft zij Zeeland en Vlissingen weggezet als een plek waar je niet moet willen wonen en niet in moet willen investeren. Het kabinetsbesluit doet niet alleen schade aan het imago van Zeeland, maar is ook het gevolg van datzelfde imago. Immers de weerstand tegen verhuizing naar Vlissingen door de mariniers, is het gevolg van datzelfde beeld van Zeeland. Het is onze mening dat dit beelld het gevolg is van de teruglopende leefbaarheid in een aantal gebieden in Zeeland. Wij zoeken in de compensatie voor de imagoschade nadrukkelijk naar het verbeteren van die leefbaarheid. Hiervoor doen we een aantal suggesties;

- Betere bereikbaarheid vanuit en naar Zeeland door;
  - In beide richtingen, 2 maal per uur een intercity en 2 maal per uur een stoptrein (https://www.omroepzeeland.nl/nieuws/118712/Nieuwe-plannen-voor-Zeeuws-spoor-sprinter-naar-Breda-en-nieuwe-spoorlijn-in-centrum-Vlissingen),
  - Een treinverbinding tussen Gent en Terneuzen,
  - Snellere busverbindingen welke de steden in Zeeland met elkaar verbinden,
  - Snellere busverbindingen de provincie in/uit;
- Een fonds om het aantrekkelijker te maken om naar Zeeland te verhuizen. Wij denken hierbij aan artsen, psychiaters, leerkrachten enz. Het fonds zou erbij kunnen helpen om woonruimte te zoeken en te ondersteunen bij verdere randvoorwaarden;
- Vasthouden en uitbreiden welzijns- en culturele voorzieningen (sommige zijn zelfs verdwenen);

Voetnoten:
Zeeland voelt zich in de steek gelaten en tekortgedaan in een groot aantal dossiers. Hieronder staan daarom een aantal voetnoten beschreven waarvan wij vinden dat de Rijksoverheid zijn verantwoordelijkheid zou moeten nemen. Dit moet los staan van het dossier marinierskazerne, omdat wij ervan uitgaan dat de Rijksoverheid vanaf nu zijn verantwoordelijkheid pakt in deze dossiers en dat dus niet als compensatie kan en mag gelden. Toch zouden wij graag willen dat u deze aandachtspunten in uw uiteindelijke rapport meeneemt.

- Tolvrij maken en in beheer nemen van de Westerscheldetunnel. De Westerscheldetunnel is de enige verbinding voor gemotoriseerd verkeer tussen Zeeuws-Vlaanderen en de rest van Nederland en daarom van nationaal belang;
- Het overnemen van de kerncentrale. Een kerncentrale is de strengste, door de landelijke overheid gereguleerde vorm van energieopwekking. De vergunningen, het openhouden en het sluiten van deze centrale is geregeld in de kernenergiewet. Hierdoor worden de lagere

overheden als aandeelhouders direct geconfronteerd met de gevolgen van besluiten welke door de Tweede Kamer genomen worden. Het is daarom dat wij vinden dat de Rijksoverheid de aandelen van de kerncentrale over moet nemen van de huidige aandeelhouders;

- Het wegnemen van grenseffecten in met name Zeeuws-Vlaanderen. Als gevolg van verschil in landelijke wetgeving tussen Nederland en België (bijvoorbeeld voor gratis kinderopvang, zorg, belastingen, mobiliteit, etc.), treden er ongewenste effecten op in de grensregio's. Deze regio's moeten het geld krijgen om deze grenseffecten, waar nodig, zelf op te lossen.
- Als gevolg van de klimaatwet moeten Zeeuwse bedrijven overschakelen op het gebruik van waterstof. Hiervoor moet het Rijk investeren in een Zeeuwse waterstoffabriek waar m.b.v. zonne- en windenergie waterstof én zuurstof geproduceerd kan worden;
- Een bijdrage i.h.k.v. het art.12 proces aan de schuld van de gemeente Vlissingen;
- Toekomstige opdrachten voor marinebouw moeten naar Damen. Damen is de enige overgebleven marinebouw cluster in Nederland en daarom van strategisch belang voor de nationale veiligheid.

Tot zover onze lijst ter ruimhartige compensatie voor het niet doorgaan van de verhuizing van de marinierskazerne naar Vlissingen.

Met een vriendelijke groet,

Namens de SP-fractie van Provinciale Staten
Ger van Unen

20015767

Forum voor Democratie

Aan:
Gedeputeerde Staten Zeeland en
Provinciale Staten van Zeeland

Middelburg, 19 februari 2020

Betreft: Compensatie Marinierskazerne Vlissingen

Geacht College,
geachte mijnheer de voorzitter,

Hierbij zenden wij u toe het discussiedocument ‘Voor meer mensen in Zeeland’, dat de Zeeuwse FVD-fractie heeft opgesteld om het gesprek met de (andere) leden van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten aan te gaan over wat de compensatie moet zijn voor de wanprestatie van de Rijksoverheid inzake de overeengekomen vestiging van een Marinierskazerne te Vlissingen.

Onze fractie verzoekt het College van Gedeputeerde Staten kennis te nemen van bijgaand document en verzoekt de voorzitter van Provinciale Staten van Zeeland dit document op te nemen in de lijst van ingekomen stukken. De FVD-fractie zou graag dit document willen betrekken in de bespreking van de agendapunten betreffende de Marinierskazerne, zowel in commissievergaderingen als in plenumvergaderingen van Provinciale Staten.

Hoogachtend,
namens de FVD-fractie Zeeland,

Martin Bos.

Bijlage: discussiedocument ‘Voor meer mensen in Zeeland’

Fractie van het Forum voor Democratie (FVD) in de Provinciale Staten van Zeeland
Provinciehuis Zeeland, Abdij 6, 4331 BK Middelburg
Postadres: FVD-fractie, Postbus 6001, 4330 LA Middelburg
E-post: zeeland@fvd.nl
www.fvd.nl/zeeland

Voor meer mensen in Zeeland

Martin Bos
Fred Walravens

Forum voor Democratie

FVD-Fractie in de Staten van Zeeland	
Onderwerp:	Compensatieprogramma MARKAZ Vlissingen
Eigenaar:	M. Bos / F. Walravens
Datum:	19 februari 2020

Voor eens en altijd basta! Een discussiedocument inzake de definitieve ontsluiting van Zeeland – opmaat tot het maken van een nieuw Deltaplan voor echte groei!

De bedoeling van dit document is een discussie te starten over oplossingen om Zeeland echt op de kaart te zetten. Dat moeten daarom oplossingen zijn die boven de gebruikelijke “kleine verbeteringen” gaan. Om Zeeland echt op de kaart te zetten, denkt FVD Zeeland aan baanbrekende, fundamentele oplossingen die de voorstellingen van de Zeeuw mogelijk te boven gaan. Wij vinden echter dat Zeeland zich lang genoeg als ‘Calimero’ heeft gemanifesteerd!

FVD Zeeland vindt dat een compensatiepakket voor de Marinierskazerne Vlissingen (MARKAZ) geen ‘sigaren uit eigen doos’ mogen bevatten die op andere manieren kunnen worden gefinancierd, zoals de Westerscheldetunnel tolvrij maken, duurzaamheidsprojecten rondom het Veerse Meer of een fabriek voor het produceren van blauwe waterstof.

Motto: Als je niet groot begint, eindig je zeker klein!

<u>Compensatieprogramma MARKAZ Vlissingen</u>

Compensatie voor:

1. Direct gemaakte kosten;
2. Indirect gemis aan inkomsten door wegblijven mariniers en hun gezinnen;
3. Imagoschade.

Het gemis van de MARKAZ betekent het gemis van ruim 2000 directe en indirecte arbeidsplaatsen en € 28 miljoen per jaar aan extra bestedingen. Een compensatieprogramma moet er in de eerste instantie op gericht zijn om die gemiste arbeidsplaatsen en bestedingen toekomstbestendig naar Zeeland te halen.

Het grootste probleem dat Zeeland heeft, is “bereikbaarheid” (reëel als ook verondersteld). Dit komt o.a. voort uit de eilandstructuur en het gemis aan historisch gegroeide infrastructuur (met name wegen en spoorwegen). Ook lopen de meeste ‘snelle’ verbindingen van west naar oost, en worden in mindere mate de economische centra ten noorden (Rotterdam-Rijnmond) als ten zuiden (Antwerpen-Gent) van Zeeland ontsloten.

Het verbeteren van de bereikbaarheid van Zeeland moet absolute topprioriteit hebben. Want er schort zeer veel aan de verbindingen naar met name de Randstad. En dat is dubbel zo erg, omdat in de hoofden van de Randstedelingen Zeeland toch al zo heel erg ver ligt. Zelfs verder dan de wereld strekt...

Uit een 'quickscan' blijkt:

+ Locatie aan zee
+ Liggend in driehoek Rotterdam – Antwerpen – Gent
+ Waterwegen
+ Ruimte voor groei
+ North Sea Port
+ Kerncentrale
+ Goede infrastructuur om elektriciteit af te voeren
+ Leefbaarheid
+ Culinaire sector

- Gemis aan noord-zuid verbindingen (weg, spoor)
- Werkgelegenheid
- Bereikbaarheid vanuit m.n. de Randstad
- Gemis aan volwaardige kenniscentra op (inter)nationaal niveau
- Echte economische trekkers met erkende gedegen groeikansen

Om Zeeland goed op de kaart te zetten, vindt FVD Zeeland dat de speciale status van Zeeland moet worden erkend. Hierbij moet worden ingezet op het creëren van kenniscentra, onderwijs, het verbeteren van de bereikbaarheid door betere weg- en spoorverbindingen (met name noord-zuid) en het aantrekken van werkgelegenheid. Ook kan gebruik worden gemaakt van verbeterde bereikbaarheid en beschikbare ruimte om op een aantal locaties te gaan investeren in de uitbreiding van steden en dorpen (groeikernen) met een woon-werk-forenzen functie voor de driehoek Rotterdam-Antwerpen-Gent.

FVD Zeeland stelt het volgende compensatiepakket voor:

1. Onderwijs en Wetenschappen:

1. Alle Zeeuwse scholen in krimpgebieden krijgen vanaf nu van de rijksoverheid de eilandenstatus;
2. De bètacampus van de Roosevelt Academie dient te worden uitgebreid met een nucleaire afdeling alwaar o.a. onderzoek gedaan kan worden naar thorium gesmolten zout reactoren en personeel voor de kerncentrales kan worden geschoold dan wel bijgeschoold;
3. Er dient ingezet te worden op een volwaardige universiteit in Zeeland. Om te beginnen zou er serieus gekeken kunnen worden naar de vestiging van campussen van universiteiten elders (bijv. Antwerpen, Gent, Leuven, Rotterdam, Tilburg, Technische Universiteiten), zodat Zeeuwse studenten bijvoorbeeld de eerste drie jaar van hun opleiding in Zeeland kunnen volgen, maar vooral ook om studenten naar Zeeland te trekken.

2. Bereikbaarheid via de weg:

1. Aansluiting Tractaatweg met de E-34 Expressweg in Vlaanderen;
2. Verdubbeling als stroomweg (incl. ongelijkvloerse kruisingen) van:
    a. N59 vanaf aansluiting met de A-29 tot Zierikzee;
    b. N256 Zierikzee tot Goes (incl. tweede Zeelandbrug);
    c. N57 A-15 – Brielle – Middelburg;
3. Ontsluiting Yerseke – A-58 via oostelijke variant door de polder (tracé rood of groen).

3. Bereikbaarheid via het spoor:

1. Doortrekken spoor Zelzate – Terneuzen – Goes (incl. spoortunnel onder de Westerschelde);
2. Verdubbeling spoor Vlissingen – Goes – Bergen op Zoom;
3. Spooruitbreiding Vlissingen – Antwerpen door middel van VEZA-Bocht (Verbinding Zeeland Antwerpen, Zeeuwse Bocht);
4. Spoorverbinding van Vlissingen via Bruinisse naar Rotterdam.

4. Werken:

1. Langer openhouden Kerncentrale Borssele I;
2. Nieuwe kerncentrale Borssele II (al dan niet in de vorm van meerdere *Small Modular Reactors* (SMR's));
3. Kanaalsprong Terneuzen;
4. Oprichten van een investeringsfonds North Sea Port t.b.v. aantrekken bedrijven (in Zeeland);
5. Aanleg van een containerterminal in het Nederlandse deel van North Sea Port;
6. De bouw van alle schepen t.b.v. de overheid (m.n. Marine) dient in Vlissingen plaats te vinden.

5. Wonen:

1. Ontwikkeling van Bruinisse tot woon-werk-forenzenstad met 50.000 inwoners gericht op Rotterdam en omgeving;
2. Stimuleren woningbouw in Rilland en Hulst ten behoeve van de regio Antwerpen (incl. Linkeroever);
3. Woningbouw in centraal Zeeuws-Vlaanderen (Terneuzen) voor de regio Gent.

De nieuwe stad

We horen het u natuurlijk al zeggen: "dit kan niet", "utopisch", "past niet op de Zeeuwse schaal", "wie gaat dat betalen?" en "bijzonder waardevolle akkergronden die worden opgeofferd". Het kan wel. Het is louter een kwestie van willen.

En het kan omdat ons voorstel niet alleen een compensatiewens omvat, maar ook een geschenk aan de Randstad bevat. Dat geschenk is ruimte voor woningbouw. De Randstad is vol en Zeeland is leeg. Waarom kan Noord-Zeeland geen 'overloopgebied' voor de zuidelijke randstad zijn?

Plaatsen als Arnhem, Apeldoorn, Ede en Zutphen in Gelderland vormen wel een overloopgebied voor de noordelijke Randstad (m.n. voor Amsterdam) en de afstand tussen die plaatsen en Amsterdam is groter dan tussen Noord-Zeeland en Rotterdam.

Uit een snelle verkenning ontstaat het beeld dat vooral deze steden in Gelderland met goede weg- en spoorverbindingen aan populariteit winnen. Dat lijkt erop te wijzen dat het vooral gaat om mensen die voor hun werk heen en weer gaan reizen naar het westen. We moeten dus zorgen dat wij als Zeeland beter bereikbaar zijn. En daar moet het Rijk ons maar bij helpen, ze hebben immers wel wat goed te maken. Maar ze hebben er zelf ook veel bij te winnen, immers de woningmarkt in Nederland staat onder druk. Door het achterblijven van de bouwproductie in de voorbije jaren, is er momenteel een woningtekort van bijna 300 duizend woningen. Daarnaast zal de behoefte aan woningen vanaf nu tot 2030 naar verwachting toenemen met nog eens 585 duizend.[1]

Bij de Nationale Woonagenda is afgesproken om in de periode 2018 – 2021 jaarlijks 75 duizend nieuwe woningen te realiseren. In 2019 zijn er in totaal bijna 81 duizend nieuwe woningen erbij gekomen.[2] Het actuele woningtekort blijft echter groot. Om in de komende te voorzien in de woningbehoefte, zal er meer gebouwd moeten worden.

De woningtekorten kennen grote regionale verschillen. Zo is er in de Metropoolregio Amsterdam veel meer behoefte aan (nieuwe) woningen dan in ons Zeeland.[3] Maar wij willen dan ook niet bouwen voor onszelf, maar voor de zuidelijke Randstad (Rotterdam-Rijnmond).

Wat het FVD Zeeland betreft gaat Zeeland ons land helpen in deze woningbehoefte. Er is in Noord-Zeeland, in onze gedachte in het gebied onder Bruinisse, ruimte om te voldoen aan een deel van de woningbehoefte. Een belangrijke voorwaarde voor de ontwikkeling van het gebied bij Bruinisse is een goede ontsluiting en verbinding met Rotterdam. Door een spoorlijn voor een snelle trein of ander nieuw hoogwaardig openbaar vervoer aan te leggen, worden duizenden woningen op korte afstand van Rotterdam ontsloten.

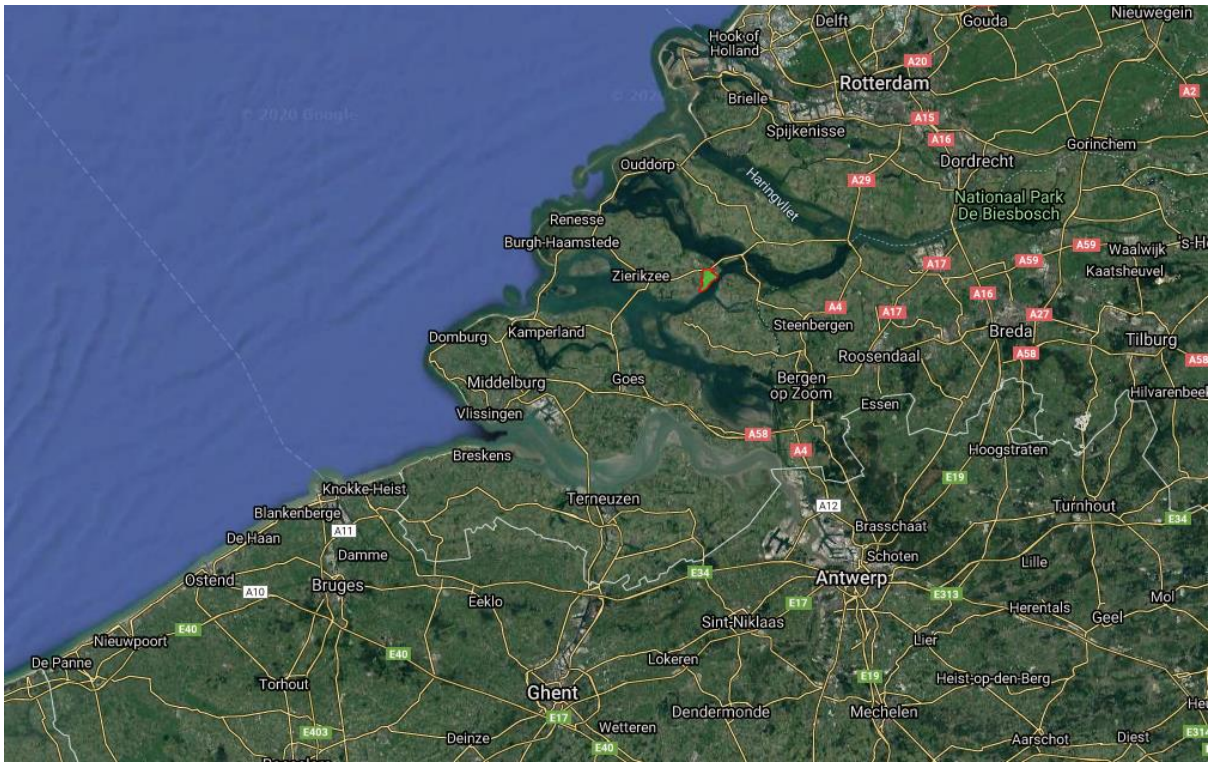
Dat is aantrekkelijk voor forenzen die willen wonen op een korte afstand van hun werklocatie in de regio Rotterdam-Rijnmond.

Het Nationaal Groeifonds i.o. is een vehikel dat kan voorzien in de financieringsbehoefte van dit project dat gestaafd moet worden door nader onderzoek en besluitvorming.

Het moet zo zeker mogelijk zijn 25.000 woningen te realiseren in het gebied onder Bruinisse. Vanuit onze optiek kan deze realisatie hand in hand gaan met het behoud van het groene karakter.

En waar de FVD-fractie zegt: “ga nou maar gewoon bouwen”, is er natuurlijk volop ruimte voor de liefhebberijen van de bouwheren van deze tijd, zoals het maken van een systeemsprong op het gebied van energietransitie of klimaatbestendig bouwen, juist op het snijvlak van land en water.[4]

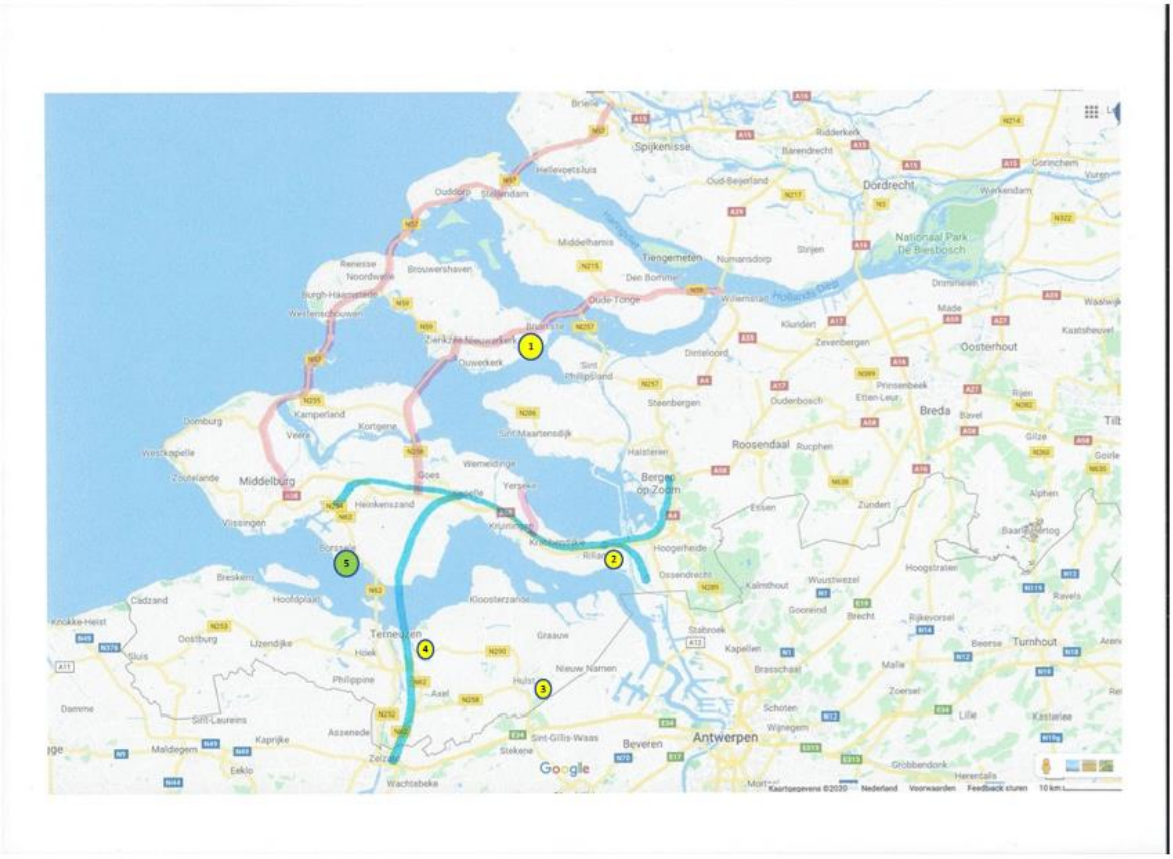
[1] Ministerie van BZK, Staat van de Woningmarkt 2019
[2] Persbericht CBS, 29-01-2020
[3] ABF Research, Inventarisatie plancapaciteit oktober 2019, Primos prognose 2019
[4]. Dat is een type omgeving op de grens van land en water waar het Korps Mariniers, dat bestaat uit infanteristen die dienstdoen op oorlogsschepen, actief zou kunnen zijn.

Output : Current Area

4973656.88 m² | 4.97 km² | 1229.02 acres | 497.37 hectares | 53535997.27 feet² | 1.92 square miles | 1.45 square nautical miles

1. Nieuwbouw Bruinisse
2. Nieuwbouw Riland
3. Nieuwbouw Hulst
4. Nieuwbouw Terneuzen
5. Locatie Kerncentrales

Naast Hollanders moeten wij ook Vlamingen naar Zeeland trekken:

Gent verwacht over twintig jaar honderdduizend inwoners meer te hebben maar heeft niet de plek voor woningbouw. Dat is een geweldige kans voor Zeeland, want Zeeuws-Vlaanderen heeft plaats genoeg voor onze buren uit Gent. De FVD-fractie wil dan ook dat het provinciaal bestuur actief inzet om de kansen in dit gebied te benutten. In dit document hebben wij ons echter allereerst gefocust op de zuidelijke Randstad (Rotterdam-Rijnmond), omdat op dit moment onze Provincie in gesprek is met de Rijksoverheid en naar alle waarschijnlijk wij snel in een fase van onderhandeling over compensatie voor Zeeland gaan komen. Dit wil helemaal niet zeggen dat wij geen oog hebben voor de kansen die er voor woningbouw liggen t.b.v. het oplossen van de woningnood in Gent en Antwerpen. Wat onze fractie betreft hoeven wij met het kijken hoe wij deze kansen kunnen benutten niet te wachten tot de gesprekken over de compensatie i.h.k.v. de volgende uitdieping van de Westerschelde beginnen. Daarmee kunnen wij veel eerder beginnen. Echter op dit moment is aan de orde de plannen voor de compensatie van Zeeland voor het niet nakomen door de Rijksoverheid van de afspraken met Zeeland over de vestiging van een marinierskazerne te Vlissingen. En in die plannen vinden wij grootschalige woningbouw in Noord-Zeeland passen. Laten wij aan Zeeland deze impuls geven.

50PLUS Statenfractie Provincie Zeeland

Middelburg, 22 april 2020

Voorstel Fractie 50PLUS Zeeland Duurzame Compensatie MARKAZ.

Geachte heer Wientjes,

50PLUS is nog steeds van mening dat Zeeland de beste plaats is voor een nieuwe marinierskazerne, maar de inzet van een speciaal adviseur heeft duidelijk gemaakt dat we genoegen moeten nemen met een ruimhartige compensatie.

50PLUS wil voor Zeeland een compensatie die de economische structuur voor jaren en jaren versterkt.

Zeeland is een uitgestrekte provincie met min of meer een eilandenstructuur: afstanden zijn relatief groot. Gezondheidszorg is gecentraliseerd, terwijl in Zeeland veel ouderen wonen. Middelbaar en hoger onderwijs zijn eveneens gecentraliseerd: in Goes, Middelburg en Vlissingen. Winkels worden geconcentreerd buiten de stadscentra. Het gevolg is dat deze voorzieningen slecht bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Door bezuinigingen op het OV en het schrappen van buslijnen is het autobezit sterk gestegen. Hierdoor maken steeds minder mensen gebruik van het OV, met als gevolg dat opnieuw buslijnen worden geschrapt. Scholieren en ouderen zijn hiervan de dupe.

De gezondheidszorg wordt sinds enige jaren marktconform gestuurd, met als gevolg dat het aantal ziekenhuisbedden en IC-plaatsen enorm is afgenomen. Bij rampen en het uitbreken van infecties, zoals nu met het coronavirus, zijn de ziekenhuizen onvoldoende toegerust. Daar komt nog bij dat de provincie relatief veel ouderen kent en dat met het toerisme in de zomermaanden het aantal inwoners verviervoudigt. De druk op de ziekenhuizen is in Zeeland daarom erg hoog. Bovendien liggen de toeristische gebieden op grote afstand van de ziekenhuizen in Goes en Terneuzen.

In de laatste decennia zijn veel industriële bedrijven gesloten: Pechiney, Thermphos, Vitrite en een groot deel van scheepswerf De Schelde. Deze bedrijven waren geschikt voor lager, midden en hoger personeel. Verder zijn veel rijksdiensten uit Zeeland weggehaald: rechtbank, douane, politie en belastingdienst.

Door een tekort aan werkgelegenheid voor met name hoger opgeleiden heeft de Zeeuwse jeugd weinig arbeidskansen binnen de eigen provincie. Zij zoeken daarom hun heil vaak elders.

De coronacrisis heeft duidelijk gemaakt waar tekorten bestaan, hoe bijvoorbeeld ons consumptiegedrag de luchtkwaliteit beïnvloedt. Globalisering is een goede zaak, maar we moeten oog hebben voor de lokale leefbaarheid.

De gang van zaken rond de marinierskazerne heeft het imago van de provincie ernstig geschaad. De rijksoverheid heeft Zeeland neergezet als een provincie waar je absoluut niet heen verbannen wilt worden. Om die reden is het goed om Zeeland te versterken met een nieuwe rijksdienst of een grote culturele instelling. Dit zal de provincie meer aanzien geven.

Om te wonen, te werken en te recreëren is Zeeland een unieke provincie, maar om dit te waarborgen en de leefbaarheid een impuls te geven, zijn investeringen nodig in de publieke sector.

50PLUS Statenfractie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA Middelburg
w.willemse@zeeland.nl

50PLUS denkt aan:

1. De komst van een nieuwe rijksdienst naar Zeeland, in omvang vergelijkbaar met de Marinierskazerne.
2. Uitbreiding van hoger en universitair onderwijs. 50PLUS denkt aan studierichtingen op het gebied van water-, wind- en zonne-energie, waar op topniveau kennis wordt vergaard en gedeeld.
3. Verbeteren en optimaliseren van de gezondheidszorg. 50PLUS denkt aan het faciliteren van de bouw van een nieuw ziekenhuis[1] ter vervanging van het huidige ADRZ in Goes. Het nieuwe ziekenhuis ligt dichter bij de toeristische kust. Faciliteren van medische specialisten, en van huisartsen om zich in Zeeland te vestigen.
4. Verbeteren van de infrastructuur. Een betere spoorverbinding met de Randstad en een nieuwe spoorverbinding met België.
5. Verbeteren en optimaliseren van het regionaal openbaar vervoer[2]. Laagdrempelig OV, goed bereikbaar en toegankelijk voor ouderen. Bussen rijden op vaste tijden in vaste circuits, en doen plaatsen aan die voor ouderen en mensen met een beperking of handicap slecht bereikbaar zijn, zoals stadscentra, winkelplaza, gezondheidszorg en culturele instellingen. 50PLUS denkt aan autonoom rijdende, elektrisch aangedreven units. Hierdoor wordt het particulier autoverkeer beperkt en worden steden autoluwer en aantrekkelijker.
6. De Westerscheldetunnel tolvrij[3]. Adviseur Wientjes heeft dit afgeraden. Een compromis kan zijn: korting voor bewoners van Zeeuws-Vlaanderen en voor Zeeuwse bedrijven die gebruik maken van de tunnel voor personeel en transport binnen Zeeland.
7. In stand houden van de veerverbindingen voor lokaal verkeer, essentieel voor de leefbaarheid van Zeeland.
8. Faciliteren van duurzame bedrijven[4], en van innovatie in visserij en aquacultuur[5].
9. Onderzoek naar kernenergie[6] in het kader van vermindering van uitstoot stikstof (NOx). De levensduur van kerncentrale Borsele mag echter onder geen beding worden opgerekt indien het risico bestaat op nucleaire besmetting van de omgeving.
10. Het waterschap compenseren voor gederfde inkomsten, omdat omslagheffing gebouwd de komende 30 jaar gemist wordt.[7]

50PLUS Fractie Zeeland

Willem Willemse

George Lernout

[1] Langs de A58 bij Nieuw en Sint Joosland / Middelburg, bijvoorbeeld bij de Trekdijk.
[2] Pilot met gratis OV.
[3] Westerscheldetunnel tolvrij staat in het verkiezingsprogramma van 50PLUS.
[4] Bedrijfsleven moet hierin zelf investeren, de overheid faciliteert alleen.
[5] Visserij steunen in zoektocht naar alternatieven, na Europees verbod op pulskorvissen.
[6] Ook onderzoek naar thorium en andere alternatieven.
[7] Mits het aantal inwoners stijgt door alternatieve werkgelegenheid.

50PLUS Statenfractie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA Middelburg
w.willemse@zeeland.nl

20015767

D66

A.G.M. (Ton) Veraart
Provinciale Staten van Zeeland

Aan minister Hugo de Jonge
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

via digitale media /email

Middelburg, 17 februari 2020

Excellentie, Geachte Minister De Jonge,

Afgelopen vrijdag kwam duidelijkheid over het project Marinierskazerne Vlissingen. Ondanks uw pogingen dit tijdens de persconferentie als voorgenomen besluit te presenteren, is namelijk duidelijk dat al geruime tijd geleden door Defensie plannen zijn gemaakt en is gekozen voor een andere locatie, hetgeen door u en het kabinet is overgenomen.

In de media heb ik eind januari kenbaar gemaakt dat compenserende investeringen een bedrag van circa 2 miljard euro zouden vergen. Terecht werd dit omschreven als een door mij voorgestelde claim van Zeeland op het Rijk. U hebt daar toen al op gereageerd als ware zo'n claim niet realistisch. Toch zijn investeringen van die omvang nodig voor een vergelijkbaar effect voor onze regio. Ook een ruwe en voorzichtige schadeberekening van 30 miljoen per jaar komt over een periode van 50 jaar al uit op anderhalf miljard. Wat is dan wel realistisch?
Ook interviewer Rob Trip vroeg u afgelopen vrijdag naar die claim met dat bedrag van 2 miljard. In uw eerste reactie wees u op de omvang van de begroting van de Provincie Zeeland: ongeveer 200 miljoen. Blijkbaar was u voorbereid op die vraag en had u relevante cijfers paraat. Maar is dat wel relevant? De begroting van de gemeente Rotterdam beloopt ongeveer 3,5 miljard. Zou u voor dezelfde situatie 2 miljard wel realistisch vinden als het daar was?

U verwijst geregeld naar uw goede jeugd in Zeeland. Mede daarom nodig ik u graag uit in Zaamslag, waar wij 35 jaar geleden dorpsgenoten waren. Destijds zette ik mij met andere vrijwilligers in voor een veilige verkeerssituatie in het dorp en wij claimden de aanleg van een rondweg. Die weg ligt er al een hele tijd. Dat bleek dus ook een realistische claim. Ik ben namelijk al heel lang realist. Als u Zaamslag buiten campagnetijd wat ver vindt, spreken we af in Rotterdam of Den Haag.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Ton Veraart
fractievoorzitter D66
Provinciale Staten van Zeeland

GROEN LINKS ZEELAND

April 2020.

Zeeland op koers met sterke verbindingen.

Met deze bijdrage mengt GroenLinks zich graag in het debat over de vraag op welke wijze de economische en sociale vitaliteit van Zeeland kan worden versterkt, actueel geworden door de (voorgenomen) recente beleidswijziging van het kabinetsbeleid. Geen marinierskazerne, maar wat dan wel en in het verlengde van wat GroenLinks hierover al eerder aangegeven heeft?

GroenLinks is ervan overtuigd dat de effecten van de corona(crisis) zullen doorwerken op de economie en onze manier van samenleven. Natuurlijk is (rijks)overheidssteun daarbij onontbeerlijk, maar die valt niet onder de ruimhartig toegezegde compensatie voor de marinierskazerne.

GroenLinks zet daarvoor vol in op de versnelling van de verduurzaming van de economie. En op de daarbij behorende onderzoeken, ontwikkelingen en innovaties. Omwille van het milieu, de afgesproken (energie)transities en de opvangen van klimaatveranderingen, maar vooral ook omdat juist hier structureel meer werkgelegenheid en opleidingskansen uit voortkomen. Daarnaast biedt zo'n invalshoek kans op een integrale aanpak, die leidt tot een betere balans tussen economie, ecologie en ieders welzijn.

Grote rijksprojecten die hierin zouden passen juichen wij toe. Vooralsnog hebben wij onze suggesties in drie clusters samengevat, waarbij voorop staat dat het totaal aan maatregelen minimaal moet leiden naar (het equivalent van) 1800 gezinnen en de economische impact daarvan. GroenLinks sluit met de hiernavolgende input aan bij aanwezige analyses en beleid. Daarbij vormen o.a. het rapport 'Structuurversterking' van de cie. Balkenende, grote delen uit de (voorgestelde) Regionale Energie Strategie 1.0, notities over Klimaatadaptatie en over slimme mobiliteit, maar ook het natuurbeleid belangrijke onderleggers.

I VERDUURZAMING ECONOMIE EN ENERGIE

De opdracht voor dhr. Wientjes – naast het belang van herstel van het vertrouwen – is opgesplitst in drie onderdelen (daadwerkelijk reeds gemaakte kosten, zoeken naar minimaal gelijkwaardige werkgelegenheid en werken aan het imago). De eerste is een eenvoudige rekensom. GroenLinks zoekt het vooral in de tweede. Voor ons staat vast dat vergroening van de economie (industrie, groot- en kleinbedrijf, maar ook landbouw) en energie structureel voor veel werkgelegenheid kan zorgen.

Werken aan werk in industrie, landbouw en energie.

Dat de Zeeuwse (chemische) industrie een sterk werkpaard in de Zeeuwse economie is behoeft geen betoog. Wij sluiten aan bij pleidooien om zo spoedig mogelijk een waterstof-fabriek in Zuidwest Nederland te realiseren die mogelijkheden schept om te vergroenen.

Deze eerste belangrijke stap naar vergroening zal gevolgd moeten worden door meerdere. Die liggen niet allemaal op de plank. Het proces van ontwikkeling, onderzoek, van demo naar pilot en van pilot naar 'real scale' vraagt om een gemeenschappelijke aanpak tussen overheden en bedrijven en maatschappelijke instellingen, samenwerkende departementen plus een goed samenspel tussen Rijk en Regio.

Wij zien eveneens kansen voor benutting van groene reststromen in de chemie. Zuidwest Nederland positioneert zich als een regio om – zeker in de ontwikkel- en onderzoeksfase – groene grondstoffen te leveren aan de chemie. Niet voor niets is Zeeland de bakermat van de biobased economy. Daarom de volgende concrete voorstellen.

1. Steun (en beleid) om de chemie versneld te laten overschakelen op groene grondstoffen (is bovendien een enorme energiebesparing).

Reststromen worden dan grondstof en krijgen een waarde. SDR (Smart Delta Resources = hergebruik reststromen als nieuwe grondstof binnen een samenwerking van 13 grote bedrijven in Zeeland en Vlaanderen) kan verder uitgewerkt worden. De inzet van plastic afval als grondstof is een evident onderdeel van de vergroening van de chemische industrie en een noodzakelijke voorwaarde om de problematische kanten van het plasticgebruik te beteugelen. De Zeeuwse havens kunnen prima als draaischijf dienen voor deze stromen.

Dit idee kan/moet o.i. echter breder doorgetrokken worden. Zo zal versnelde invoering van de voorgestelde kringlooplandbouw veel kunnen bijdragen aan het verbeteren van de bodemkwaliteit en de biodiversiteit.

2. Voorrang en steun voor de Waterstoffabriek in het Sloegebied, als basis voor elektrificatie van de chemie.

3. Daarnaast bouwen we nieuwe windturbines vanuit Zeeland. En liggen er tal van kansen bij andere vormen van duurzame energieopwekking, ook minder gangbare. Zouden we in Zeeland ook niet inzetten op hergebruik van onderdelen uit deze opwekking? Bijvoorbeeld (nog meer) recycling van windturbinebladen, zonnepanelen ed.

Werken aan duurzaam wonen.

GroenLinks ziet structurele kansen in een versnelde vergroening. Met meer kennis, onderzoek en werk. O.a. omwille van de energietransitie en het opvangen van klimaatveranderingen. Daarin past de versnelling van de verduurzaming van woningen. Iets waar iedereen baat bij heeft. Niet alleen bewoners, maar ook lokale ondernemers.

Allerlei nieuwe technieken van isolatie en verwarming zijn of komen hiervoor ter beschikking. De een past beter dan de ander bij de diverse Zeeuwse locaties. Warmtepompen verschijnen steeds meer, aquathermie lijkt mogelijk langs de kust en geothermie op Schouwen-Duiveland. Wat de (groene) waterstofmogelijkheden betreft, die

wil GroenLinks vooral inzetten t.b.v. van de industrie. Voor de Zeeuwse bebouwde omgeving dus enkel wanneer er geen andere optie overblijft.

Onderzoek naar de meest efficiënte vorm van verduurzaming alsook de uitvoering van die werkzaamheden zouden wat GroenLinks betreft bekostigd kunnen worden vanuit een substantieel deel van de reeds gemaakte kosten, die sowieso vergoed dienen te worden en snel beschikbaar kan zijn. Op deze manier zou het beter betaalbaar, haalbaar en uitvoerbaar worden voor iedereen. Ons concrete advies luidt daarom:

4. Op korte termijn een duw in de rug ter verduurzaming van woningen: laat Zeeland een proeftuin worden waarbij woningen op de meest betaalbare en efficiënte manier verduurzaamd worden met het behoud van de karakteristieke kenmerken.

Wat ons betreft in samenhang met andere hedendaagse sociaal maatschappelijke uitdagingen. Mensen willen graag lang(er) in hun eigen woning oud worden, ook als daarvoor zorg aan huis nodig is. Tevens werken de effecten van klimaatverandering door op de woningen.

Zeeland zou wat GroenLinks betreft dus voorop kunnen lopen bij een integrale aanpak van energie, klimaat en sociale aspecten in de woonomgeving. De maatschappelijke baten zouden wel eens de meerkosten van deze aanpak verre kunnen overstijgen.

Zeeland is altijd een energieprovincie geweest. De betrokkenheid bij ons voormalige energiebedrijf DELTA was immer groot, en niet voor niets is Zeeuwind de oudste én grootste energiecoöperatie in Nederland. Maar zij staat niet alleen. Kleinere, lokale coöperaties dragen inmiddels eveneens hun steentje bij. Niet voor niets wordt dat nog meer gestimuleerd. Het percentage van woningen met zonnepanelen op het dak is in Zeeland zodoende veel groter dan gemiddeld in Nederland. Wij zien nog steeds meer mogelijkheden in- en voor Zeeland om een bijdrage te leveren aan de vergroening van de energieopwekking in Nederland als we de verbinding met lokale gemeenschappen goed weten te leggen en hen te betrekken bij planvorming én exploitatie.

Echter de kerncentrale is een blok aan het been van Zeeland. Overdracht naar het Rijk geeft Zeeland de mogelijkheid om het eigen bedrijf PZEM om te bouwen naar een bedrijf dat de verduurzaming van de energievoorziening in Zeeland verder kan oppakken. GroenLinks ziet daarnaast graag dat de stopzetting van de kerncentrale z.s.m. gerealiseerd wordt, maar beseft dat voor die optie momenteel (nog) niet voldoende draagvlak (b)lijkt te bestaan.

II KENNIS EN ONDERWIJS

In het verlengde van bovenstaande vergroeningsideeën voor de economie en de energie, is GroenLinks ervan overtuigd dat de aantrekkingskracht van de provincie voor o.a. jongeren vergroot wordt wanneer we investeren in het onderwijs en de verspreiding van de opgedane kennis bij al die innovatieve ontwikkelingen. Zeeland zet al sterk in op food, energy en water. GroenLinks ziet hier extra kansen a.g.v. van de energietransitie en het omgaan met klimaatverandering. Immers Zeeland is altijd een energie- en waterprovincie (geweest).

Onderzoek en Onderwijs met Blauwe energie, energie uit water, zeewier e.a.

Wij staan bijvoorbeeld achter de pleidooien om de ontwikkeling van 'Blue Energy' in Zeeland mogelijk te maken. Dat geldt ook voor getijdenenergie en andere innovatieve vormen van duurzame energiewinning, zeker op of rond het water zoals zoet/zout, energie uit zeewier etc. Dat zijn geen doelen op zichzelf, het levert een bijdrage aan 'Nederland Waterland', en het gaat een exportproduct voor Nederland vormen. Zover is het nog niet. Zeeland zou wat GroenLinks betreft echter DE PROEFTUIN van Nederland moeten worden voor al deze onderzoeken en innovatieve ontwikkelingen rond energie en water. Vlissingen biedt prima locaties om eenmaal geboekte successen te laten uitgroeien naar rendabele producties.

Dat denken en doen past bij onze provincie én bij de Roosevelt University College, Het Joint Research Center (JRC) en de Bèta Academy inclusief alle uitvloeisels daarvan richting HBO/MBO. Vitale onderwijsinstellingen zijn onmisbaar bij een efficiënte transitie. En dat helpt Zeeland aan jonge mensen die hier studeren en tegelijkertijd bijdragen aan het creëren van nieuwe en uitdagende banen.

Het verleden koesteren en werken aan morgen…

Zou het niet mooi zijn naast de studies en onderzoeken bij de UCR, het JRC en de HZ bovenstaande ideeën op een prominente proeflocatie ergens in Zeeland samen te laten vallen? Laten we Zeeland plaatsen in het hart van "Building with nature" en laten zien dat innovatief omgaan met allerlei aspecten van energietransitie en klimaatverandering mogelijk is en leidt tot meer werkgelegenheid en (het uitdragen/delen van) meer kennis. De Deltawerken passen bij het Zeeuwse DNA. Dat geldt zeker ook voor deze nieuwe vormen, die dan opnieuw als het voorbeeld voor heel Nederland (en verder) kunnen werken!

III BEREIKBAARHEID

Voor GroenLinks staat vast dat zowel in het verleden, heden als in de toekomst een goede bereikbaarheid voor iedereen in Zeeland van belang blijft. Ongeacht of je hier nu woont, werkt en/of verblijft. Goede verbindingen zijn daartoe onmisbaar. Over de weg en digitaal. Voor een versnelde vergroening in de mobiliteit pleit GroenLinks voor extra investeringen in transport over water en spoor. Zowel voor personen als goederen. Plus – zoals reeds eerder opgemerkt – via een adequaat netwerk voor infrastructuur. Samen hard werken aan slimme mobiliteit/OV en goede verbindingen op allerlei manieren. Betaalbaar voor iedereen.

We doen hier nog graag een 5^{e} concrete suggestie in het verlengde van bovenstaande vergroeningsideeën.

5. Waarom zouden we niet onderzoeken om (vernieuwde) vormen van openbaar/ collectief vervoer te financieren uit een deel van de baten van windturbines en deel OV bijdrage van het Rijk? Daarbij zijn andere vormen van nieuwe verbindingen denkbaar, gericht op vitalisering van woongemeenschappen. Dan wordt energietransitie geen last, maar komen de lusten nadrukkelijk naar voren waar lokaal iedereen baat bij heeft.

GROEN LINKS ZEELAND

Samenvatting Zeeland op koers met sterke verbindingen
(Inbreng GroenLinks compensatie marinierskazerne)

GroenLinks is ervan overtuigd dat de effecten van de coronacrisis zullen doorwerken op de economie en onze manier van samenleven. We pleiten daarom voor een aanpak die leidt tot een betere balans tussen economie, ecologie en ieders welzijn. GroenLinks zet daarvoor vol in op een versnelling van de verduurzaming van economie en energie. En de daarbij behorende onderzoeken, ontwikkelingen en innovaties.

Grote rijksprojecten die passen in deze visie zullen wij toejuichen. Daarnaast geven nog een aantal richtingen aan die moeten leiden tot een structurele versterking die minimaal vergelijkbaar is met de komst van 1800 gezinnen en hun impact. GroenLinks oppert een versnelling van de vergroening via:

I Verduurzaming industrie, landbouw en energie
II Kennis en onderwijs
II Bereikbaarheid

I Versnelde verduurzaming industrie, landbouw en energie

De energietransitie en het omgaan met klimaatveranderingen bieden extra kansen. Voor duurzame vormen van opwekking heeft Zeeland veel in huis. Zon, wind, water, maar ook allerlei minder gangbare vormen bieden kansen op nader onderzoek, ontwikkeling en proeven. Voor het rendabel maken van geboekte successen hierin biedt Vlissingen veel mogelijkheden.

Daarnaast pleit GroenLinks voor een waterstoffabriek in het Sloegebied ter elektrificatie van de (chemische) industrie. Daarvoor is de aanvoer van energie van meer windparken op zee nodig.

Het gebruik van reststromen zoals bij RSD dient veel breder uitgerold te worden., bijvoorbeeld in de landbouw ter verbetering van de bodemstructuur en de biodiversiteit. Hergebruik en recycling (van bv. windmolens, zonnepanelen, plastic). De havens kunnen hierin dienen als draaischijf.

Zeeland is een energieprovincie. Alleen het blok aan ons been, de kerncentrale, zou z.s.m. overgeheveld moeten worden naar het Rijk (of stopgezet).

GroenLinks ziet het versneld verduurzamen van woningen als een mooi voorbeeld van een integrale aanpak rond energie, klimaat en maatschappelijk belang. Met een win win situatie wanneer je op korte termijn isolatie en/of passende nieuwe warmtesystemen mogelijk maakt. Goed voor lokale bedrijven en zo kan iedereen betaalbaar blijven wonen in een aangepaste woning.

II Kennis en onderwijs

Versnelling van onderzoek, ontwikkelingen en innovaties op terreinen rond energie, klimaat, voedsel en water maakt Zeeland voor jongeren aantrekkelijk mits het onderwijs aansluit. Maak Zeeland hierin DE PROEFTUIN van heel Nederland. Niet alleen theoretisch (via o.a. Joint Research Center, UCR HZ), maar ook praktisch via het MBO. Vitale onderwijsinstellingen zijn onmisbaar voor een vitale samenleving. En verhogen de aantrekkingskracht.

III Bereikbaarheid

Goede verbindingen zijn voor Zeeland altijd van cruciaal belang. Over de weg en digitaal. GroenLinks ziet in het kader van versnelde vergroening juist extra kansen via water en spoor. Voor goederen en personen, ook over de provinciegrenzen heen. Slimme mobiliteit dus en goed OV. Wellicht te financieren met een deel van de opbrengsten uit windenergie. Waardoor de lasten van de energietransitie omgezet kunnen worden ter vitalisering van hele woongemeenschappen.

Tot slot: zou het niet mooi zijn wanneer we ergens in Zeeland een locatie vinden waar al deze voorbeelden van vergroening bijeenkomen? Waar iedereen kan zien en ontdekken waartoe wij in staat zijn? Als een soort nieuwe Deltawerken voor heel Nederland en meer.